

החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר שבין אלביט מרכות אלקטרו-אופטיקה אלאופ בע"מ לבין אלתא מערכות

בע"מ

1. פתח דבר

לפני בקשה לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), ביחס להסכם שנערך ביום 5.8.2013 בין אלביט מערכות אלקטרו-אופטיקה אלאופ בע"מ (להלן: "אלאופ") לבין אלתא מערכות בע"מ (להלן: "אלתא"), שעניינו שיתוף פעולה לצורך הגשת הצעה למכרז עתידי לביצוע מיזם משותף בתחום איסוף מודיעין חזותי עבור חיל האוויר של הודו (להלן: "המיזם" ו"ההסכם" בהתאמה).

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע ממנו וכי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, מהנימוקים שיפורטו להלן.

2. הצדדים וההסדר

2.1. הצדדים להסדר

אלאופ - הינה חברה פרטית בבעלות מלאה (100%) של אלביט מערכות בע"מ¹ (להלן: "אלביט") המתמחה בפיתוח מערכות אלקטרו-אופטיות לשימושים ביטחוניים. בין היתר, עוסקת החברה בתחום הצילום האלקטרו-אופטי וברשותה יכולות טכנולוגיות ומערכות ייחודיות בתחום זה.

אלתא - הינה חברה פרטית בבעלות מלאה (100%) של התעשייה האווירית לישראל בע"מ² (להלן: "תע"ש"), העוסקת בפיתוח, ייצור ומכירה של מגוון מערכות ומוצרים מתחום האלקטרוניקה הצבאית, המשמשים בעיקר לצורכי מודיעין, התרעה, בקרה והגנה. בין היתר, מתמחה החברה בפיתוח מערכות מכ"מ (מגלה כיוון מרחק).

2.2. ההסדר

עניינו של הסכם זה במיזם עתידי של חיל האוויר ההודי (להלן: "הלקוח"), שעיקרו אספקת מערכת משימה מוטסת שתפקידה איסוף מודיעין חזותי (להלן: "מערכת המשימה"). במהלך שנת 2011 פרסם הלקוח בקשה לקבלת מידע ביחס למיזם ובהמשך, עתיד לפרסם מכרז לאספקת המערכת. הצדדים להסכם מבקשים לשתף פעולה באופן בלעדי לצורך הגשת הצעה למכרז, כך

¹ אלביט הנה חברה ציבורית בשליטת מפעלי פדרמן בע"מ (כ-46%) והציבור (כ-54%), הפועלת בעצמה ובאמצעות חברות בנות בפיתוח, ייצור ומכירה של מערכות לחימה מתקדמות במגוון תחומים.

² התעשייה האווירית הינה חברה ממשלתית המתמחה בפיתוח טכנולוגיות תעופה וחלל בתחום הצבאי והאזרחי כאחד.

שתוגש על ידי אלתא כקבלן ראשי ואלאופ כקבלן משנה עיקרי. תקופת ההסכם הינה שש שנים, אולם על פי ההסכם, הצדדים רשאים להאריכו לשנתיים נוספות.

מערכת המשימה המוטסת העומדת בלב המיזם משלבת בין שתי טכנולוגיות מתקדמות המוחזקות כל אחת על-ידי אחד הצדדים להסדר. הראשונה, מצלמה אלקטרו-אופטית בפיתוחה הבלעדי של אלאופ, והשנייה, מערכת מכ"מ SAR אוויר קרקע, בפיתוחה הבלעדי של אלתא. נוסף לכך, מערכת המשימה שתוזמן צפויה לכלול גם חליפה משלימה הכוללת עורקי תקשורת, תחנות קליטה ופענוח, מערכות לוחמה אלקטרונית, שירותי התקנת ציוד והתאמת מטוס המשימה.

3. השפעת ההסדרים על התחרות

מיזם משותף הינו דפוס שכיח של שיתוף פעולה עסקי, בו מתארגנים שני עסקים או יותר לפעולה משותפת הכרוכה בהשקעה כלשהי. ככלל, המיזם המשותף מצרף הון פיזי, הון אנושי וידע של הצדדים, העשויים לאפשר פעילות יעילה יותר. יחד עם זאת, למיזם משותף עלולה להיות, לפי עצם טבעו, השפעה שלילית על התחרות.³

בעניינו המדובר בשיתוף פעולה בין שני מתחרים בענף התעשיות הביטחוניות, אשר מאפייניו הייחודיים נסקרו בהרחבה בהחלטות פטור קודמות.⁴ במסגרת ההסדר, הצדדים חוברים יחדיו למטרת פיתוח מערכת משימה אחת המשלבת מספר טכנולוגיות מתחומים ותתי-תחומים שונים, כאשר מבדיקת רשות ההגבלים העסקיים עולה כי לכל אחד מהצדדים להסדר קיימות יכולות טכנולוגיות נבדלות הייחודיות לתחומו הוא – אלאופ הינה בעלת יכולות בתחום הצילום האלקטרו-אופטי, ואלתא הינה בעלת יכולות בתחום מערכות המכ"מ. על כן, שוכנעתי כי שיתוף הפעולה בין הצדדים נועד לשם חיבור היכולות המשותפות הקיימות לכל אחד מהם, ולכן עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכן שוכנעתי שאין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

שיתוף הפעולה בין הצדדים מעלה לכאורה חששות תחרותיים לפגיעה בתחרות, ביניהם: (1) חשש כי הקרבה בין המתחרים תביא לתיאום ביניהם שתוצאתו פגיעה בתחרות בתחום המיזם המשותף; (2) חשש כי הקרבה בין הצדדים למיזם תחלחל לתחומים אחרים בהם הם פועלים ותקשה את התחרות ביניהם בתחומים אלה. חשש זה מתעצם ככל שהתלות בין הצדדים למיזם גדולה יותר וככל שהאינטרס הכספי המשותף גבוה יותר.⁵

אולם, במקרה דנן שוכנעתי כי ההסדר אינו מקים חשש לפגיעה של ממש בתחרות בשוק, וזאת מכמה טעמים מצטברים: ראשית, שיתוף הפעולה בין הצדדים מוגבל למיזם נשוא החלטה זו בלבד והוא בעל משקל קטן יחסית לכלל היקף הפעילות וההכנסות של כל אחד מן הצדדים להסדר בשווקים שבהם הם מתחרים בישראל, כך שלא נוצרת תלות כלכלית גבוהה בין הצדדים מכוח

³ מ' מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובלי", משפטים כ"ג, 214 וכן קביעת הממונה בדבר קיומו של הסדר כובל בין חברות הסעה בעניין יעדים תיור בע"מ 2001; הגבלים עסקיים 3012980.

⁴ החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין אלביט מערכות בע"מ לבין התעשייה האווירית לישראל בע"מ 5000616, הגבלים עסקיים.

⁵ החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שבין אלביט מערכות ל"א וסיגניט - אלישרא בע"מ לבין רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ 2012, הגבלים עסקיים 5001990.

ההסדר ואין בו כדי לפגוע בתמריצים של כל אחד מהצדדים להתחרות אחד בשני בשאר התחומים בהם הם מתחרים. נוסף לכך, המיזם אינו מכוון לשוק הישראלי, והצדדים הדגישו בפניי כי פעילותם המשותפת אינה ברת השפעה על השוק הישראלי, שכן צבא ההגנה לישראל מצויד ממילא בשתי המערכות – מערכת מצלמה אלקטרו-אופטית ומערכת מכ"מ SAR אוויר קרקע, ולפיכך אינו צפוי לפרסם מכרז דומה בישראל בשנים הקרובות.

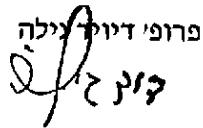
לאור האמור, הגעתי לכלל המסקנה כי הכבילות שבהסדר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקף הפטור למשך 3 שנים.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיווח גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה שבט תשע"ד

26 ינואר 2014